

змісту навчання майбутніх учителів інформатики в умовах становлення інформаційного суспільства. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія №2. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання.* Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова. 2020. 22 (29). С. 17–25.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФІЛЬНОМУ НАВЧАННІ СТАРШОКЛАСНИКІВ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ «ОСНОВИ ДИЗАЙНУ»

Савенко І. В.

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії і методики
технологічної освіти та комп'ютерної графіки
університету Григорія Сковороди, м.Переяслав

Реалізація сучасною загальноосвітньою школою Концепції профільного навчання потребує пошуку сучасних підходів до організації навчально-виховного процесу, головним об'єктом якого виступає особистість учня. Тому сучасна освіта має максимально враховувати гуманістичну спрямованість навчання, а педагогічна теорія сьогодні повинна запропонувати вчителям-практикам нові педагогічні технології, форми, методи і засоби навчання, які забезпечували б навчальний процес, сприяли виявленню особистісного сенсу учіння та емоційному задоволенню від нього. Такі умови сприятимуть усвідомленню особистістю учнів вагомості нових знань, активізують їх самоосвіту й самовиховання. При цьому неможливо не зважати на той факт, що внутрішній світ кожного окремого учня різноманітний і своєрідний, а кожна дитина від природи є неповторною особистістю.

Все це вимагає обґрунтування ефективності застосування інноваційних педагогічних технологій, які забезпечували б особистісно-орієнтований підхід профільного навчання старшокласників за спеціалізацією «Основи дизайну». До таких технологій ми відносимо: проектну технологію, технологію проблемного навчання, технологію індивідуалізації та диференціації навчання та інтерактивну технологію.

Проектна технологія є практикою особистісно-орієнтованого трудового навчання в процесі навчально-трудової діяльності учня, на основі

його вільного вибору та з урахуванням інтересів. У свідомості учня це має такий вигляд: « Все, що я пізнаю, я знаю, для чого мені потрібно і де я можу ці знання застосувати» [1, с. 18]. Для педагога – це бажання виявити доцільний баланс між академічними та прагматичними знаннями, вміннями та навичками. Таким чином проектна технологія дозволяє будувати кожному учневі власну освітню траєкторію, адже вона передбачає розвиток пізнавальних навичок учнів, пізнавальної самостійності, наполегливості, унікальності і самобутності кожного школяра, творчості, спрямованості на кінцевий результат, вміння самостійно конструювати свої знання та орієнтуватися в інформаційному просторі.

Проектне навчання орієнтоване насамперед на самостійну навчально-трудова діяльність учнів, яку вони виконують впродовж визначеного відрізка часу.

Технологія проектування передбачає вирішення учнем або групою учнів якої-небудь проблеми, що вимагає, з одного боку, використання різних методів, засобів навчання, а з іншого – інтегрування знань, умінь з різних галузей науки, техніки, творчості. Проектна технологія передбачає використання педагогом сукупності дослідницьких, пошукових, творчих за своєю суттю методів, прийомів, засобів, результатом яких має стати або конкретне вирішення певної ситуації, або конкретний результат, готовий до впровадження.

Таким чином, оволодіння учнями визначеною сумою знань, практичне застосування набутих вмінь та навичок, гармонійне поєднання академічних знань з прагматичними, дотримуючись балансу на кожному етапі навчання, сприяють стимулюванню інтересу учнів до певних проблем і визначають сутність проектної технології навчання.

В основі проблемного навчання, яке певною мірою імітує процес наукового пізнання, лежить принцип пошукової навчально-пізнавальної діяльності учня, який у свою чергу є рушійною силою всього навчального процесу. Проте одним із найважливіших етапів проблемного навчання є момент уведення учня у творчу діяльність. Учитель має так змодельовати проблемну ситуацію, щоб учень сам виявив ініціативу виконати певну задачу, тому що це для нього є важливим, а відтак створити ситуацію логічного протиріччя.

Проблемні ситуації сприяють розвитку аналітико-синтетичної діяльності учнів. Вдале створення проблемної ситуації і розуміння її кожним учнем вирішує успіх організації проблемного навчання в цілому, а вміння сприймати, формулювати і вирішувати проблеми не виникають

стихійно. Це є результатом тривалої співпраці учителя й учня. Отже, проблемні завдання повинні впливати зі змісту програмного матеріалу профільного курсу «Основи дизайну», розв'язувати конструкторські, технологічні, експлуатаційні навчальні проблеми і бути тісно пов'язаними з практичною діяльністю учнів.

Інша інноваційна технологія індивідуалізації та диференціації навчання дозволяє здійснювати індивідуальний підхід у процесі опанування проєктно-дизайнерським матеріалом в межах кожної типологічної групи, адже врахування індивідуальних особливостей навчання окремих учнів забезпечує щонайбільший розвиток їх нахилів, здібностей і талантів, оволодіння навчальним матеріалом на рівні індивідуальних особливостей і можливостей кожного учня, тобто враховує кінцеву мету навчання.

Не менш важливим різновидом інноваційного навчання є інтерактивне навчання. До інтерактивних педагогічних технологій відносяться: технологія кооперативного навчання, технологія колективно-групового навчання, технологія ситуативного моделювання, технологія опрацювання дискусійних питань.

Дослідження психологів підтверджують, що учень старшої школи, може лише читаючи текст, запам'ятати 10% з прочитаного, слухаючи - 26%, в обговоренні - 70%, навчаючи інших - 95%.

Аналіз науково-педагогічної літератури свідчить про те, що інтерактивна технологія навчання розглядається в контексті особистісно-орієнтованих технологій. Її ознаки можна знайти в кооперативному, діалогічному навчанні, ігрових методах, формах організації групової діяльності тощо.

На думку О. Пометун інтерактивні технології навчання найефективніше зреалізуються за умови постійної, активної взаємодії всіх учасників освітнього процесу [4]. Це співнавчання, взаємонавчання, де і учень і вчитель є рівноправними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють і здійснюють. Отже, застосування інтерактивних технологій навчання в умовах профільної технологічної підготовки учнів старшої школи за спеціалізацією «Основи дизайну» розуміється як навчання у взаємодії, спрямоване на активізацію пізнавальної діяльності старшокласників, що відбувається у формі діалогу між учнями, між учнями і учителем, учнівськими міні-групами (учасниками проєкту) на засадах співробітництва та співтворчості.

Таким чином, використання інноваційних педагогічних технологій сприяє створенню сприятливого освітнього середовища, надає можливості

до саморозвитку й оволодіння комплексом знань, умінь, навичок та якостей, зокрема: взаємодіяти з усіма учасниками освітнього процесу, комунікувати; працювати в команді; шукати і опрацьовувати необхідну інформацію, оцінювати, порівнювати, доповнювати і засвоювати її; приймати рішення у нестандартних ситуаціях; створювати умови для творчості, оперативно приймати рішення; критично оцінювати наслідки своїх рішень, вчитися на власних помилках.

Список використаних джерел

1. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: Навчально-методичний посібник / За заг. ред. О.М. Коберника, Г.В. Терещука. Тернопіль Умань, 2007. 208с.
2. Локшина, О.І. Зарубіжна старша профільна школа: структурна організація, зміст освіти, підходи до оцінювання //Рід. шк. 2004. №4. С. 65-67.
3. Методика організації проектної діяльності старшокласників з технологій: метод. посіб. для вчителів, навч. прогр., варіат. Модулі / А.І. Терещук, С.М. Дятленко. Київ : Літера ЛТД, 2010. 128 с.
4. Пометун, О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібн. Київ : Вид-во А.С.К., 2004. 192 с.
5. Терещук А.І. Технологічна підготовка учнів старшої школи: теорія і методика : монографія. Умань : ФОП Жовтий О.О., 2013. 288 с.

ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Олійник О.І.

кандидат педагогічних наук,

Комунальний заклад

«Покровський педагогічний фаховий коледж»,

м. Покровськ

Реформування освіти в Україні спрямоване на пошук шляхів оновлення теоретичних і методичних засад підготовки майбутніх учителів, зокрема трудового навчання та технологій, з метою підвищення якості вітчизняної освіти. У сучасних соціально-економічних умовах у змісті